

Warszawa, 15 marca 2022 r.

Szanowna Pani Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

Kierując niniejsze pismo w imieniu członków Związku Producentów, Dostawców i Dystrybutorów „POLSKIE OKNA i DRZWI”, zrzeszającego ponad stu przedsiębiorców z branży stolarki budowlanej chciałbym zwrócić uwagę Pani Minister na problem związany z przepisami Ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach (u.o.), który dotyczy większości zakładów produkcyjnych w Polsce pracujących w litym drewnie.

Obecna regulacja

Jednym z istotnych celów ustawy o odpadach jest ograniczanie powstawania odpadów, w tym także przez zapewnienie ich dalszego przetwarzania i wykorzystania. Jednym z instrumentów zmierzających do realizacji tego celu jest możliwość uznania opadów spełniających określone prawem kryteria za tzw. **produkt uboczny**.

Przesłanki uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny oraz właściwą procedurę z tym związaną regulują przepisy art. 10 i 11 u.o. Zgodnie z art. 10 u.o. do uznania za produkt uboczny niebędący odpadem, konieczne jest łączne spełnienie następujących warunków:

- 1) dalsze wykorzystywanie przedmiotu lub substancji jest pewne;
- 2) przedmiot lub substancja mogą być wykorzystywane bezpośrednio bez dalszego przetwarzania innego, niż normalna praktyka przemysłowa;
- 3) dany przedmiot lub substancja są produkowane jako integralna część procesu produkcyjnego;
- 4) dana substancja lub przedmiot spełniają wszystkie istotne wymagania, w tym prawne, w zakresie produktu, ochrony środowiska oraz życia i zdrowia ludzi dla określonego wykorzystania tych substancji lub przedmiotów, i wykorzystanie takie nie doprowadzi do ogólnych negatywnych oddziaływań na środowisko, życie lub zdrowie ludzi.

Z kolei na podstawie art. 11 ust. 5 u.o. produkty przetworzenia czystego drewna takie jak kora, strużyny, odziomki pomanipulacyjne, wałki połuszcarskie, trociny, wióry, zrębki, rzrzyny, szczapy i inne pochodzące z przetworzenia tych produktów, w tym brykiety i pelety, stanowiące mechanicznie przetworzony naturalny surowiec drzewny niezawierający jakichkolwiek innych substancji są wyłączone z obowiązku zgłoszenia i z mocy prawa są traktowane jako produkt uboczny. Wyłączeniu z obowiązku zgłoszenia podlegają więc wyłącznie w 100% CZYSTE trociny i inne produkty pochodzące z produkcji drzewnej.

POLSKIE OKNA I DRZWI

Związek Producentów Dostawców i Dystrybutorów
ul. Elektronowa 2 lok 122, 03-219 Warszawa, tel. 22 743 87 02 | e-mail: biuro@poid.eu, www.poid.eu
KRS 0000169192, NIP 524-24-85-676, Bank Zachodni WBK nr konta 42 1090 1841 0000 0001 0199 9081

Problem

Problem jaki widzimy w obowiązujących regulacjach to brak przepisów wykonawczych, mających na celu doprecyzowanie kryteriów uznania odpadu (m.in. z produkcji drzewnej) za produkt uboczny w sytuacji gdy jest on w niewielkim zakresie zanieczyszczony niegroźnymi substancjami.

Wiele zakładów prowadzących obróbkę i przetwarzanie drewna w wyniku produkcji otrzymuje m.in. trociny, wióry, zrębki, które ze względu na specyfikę produkcji, zwykle są w bardzo niewielkim stopniu zanieczyszczone klejem. W takiej sytuacji nie mogą one zostać zakwalifikowane jako produkt uboczny będący czystym drewnem i muszą przejść trudną procedurę uzyskania statusu produktu ubocznego na podstawie specjalnego zgłoszenia.

Organy administracyjne nie chcą z kolei wydawać pozytywnych opinii (WIOŚ) i nadawać statusu produktu ubocznego (urząd marszałkowski województwa) tak zanieczyszczonym odpadom, gdyż wskazują na obowiązek po stronie producenta udowodnienia przesłanki braku ogólnego negatywnego oddziaływania na środowisko, zdrowie lub życie ludzi. Udowodnienie tej przesłanki wobec braku przepisów wykonawczych (szczegółowych kryteriów uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny) jest niezwykle trudne i najczęściej spotyka się z odmową organów (te wychodzą z założenia, że możliwość jakiegokolwiek oddziaływania jest traktowana automatycznie jako możliwość negatywnego oddziaływania).

Należy jednak podkreślić, że w praktyce wielu producentów korzysta z ekologicznych klejów, a badania wytwarzanych przez nich trocin wykonane przez akredytowane laboratoria wykazują, że zawartość składników kleju jest poniżej granicy wykrywalności tj. nie da się ich wykryć metodami laboratoryjnymi. Trociny takie posiadają także bardzo niską wilgotność – poniżej 10% – oraz dużo lepsze parametry niż np. węgiel kamienny. Zawartość popiołu dla trocin mieści się poniżej 1 procenta masowego, gdzie dla węgla kamiennego normy jakości podają zawartość popiołu rzędu kilkunastu, a nawet kilkudziesięciu procent¹. Podobnie sytuacja wygląda z zawartością siarki, która w trocinach wynosi setne części procenta masowego, a w węglu kamiennym może osiągać wartość do 1,7%¹. Odpady z trocin - wobec nieuzyskania statusu produktu ubocznego - podlegają jednak zwykłej utylizacji (w spalarniach), co generuje nieuzasadnione koszty po stronie przedsiębiorców nie tylko w zakresie opłat za utylizację, ale również ze względu na konieczność zakupu paliwa do ogrzania zakładu. Co więcej, cenna biomasa, która może służyć jako źródło energii jest utylizowana bez wykorzystania jej potencjału energetycznego. Nie jest więc to rozwiązanie ani ekologiczne ani ekonomiczne.

Propozycja rozwiązania problemu

Art. 11 ust. 6 u.o. przewiduje wprost możliwość wprowadzenia rozporządzeniem Ministra właściwego do spraw klimatu przepisów wykonawczych ustalających szczegółowe kryteria uznania produktu lub substancji za produkt uboczny. Jednak do chwili obecnej nie zostały one wydane. Delegację ustawową

¹ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ENERGII z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych (Dz. U. 2018 poz. 1890)

można wykorzystać do wprowadzenia norm i szczegółowych regulacji dotyczących produktów minimalnie zanieczyszczonych i niewpływających negatywnie na środowisko. W orzecznictwie sądów administracyjnych podkreśla się, że obecnie wykazanie przesłanek wymienionych w art. 10 u.o. w tym braku negatywnego, ogólnego wpływu na środowisko spoczywa na wnioskodawcy a nie na organie. Nie istnieją bowiem prawnie określone szczegółowe kryteria uznania za produkt uboczny, do których organ może się odnieść. (por. Wyrok WSA w Warszawie z 12.02.2020 r., IV SA/Wa 2746/19, LEX nr 3037057). Należy więc wprowadzić takie przepisy na podstawie których organy będą mogły w jasny sposób przesądzić o braku ogólnego negatywnego oddziaływania i przyznać przedmiotowi bądź substancji status produktu ubocznego.

Niniejszą petycją wnosimy więc o podjęcie prac przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska nad wprowadzeniem przedmiotowych przepisów wykonawczych, które stworzą rozwiązanie znacznie bardziej ekologiczne i ekonomicznie uzasadnione. Ponadto, uprzejmie prosimy o możliwość zorganizowania spotkania z przedstawicielami i ekspertami MKiŚ (po zapoznaniu się z niniejszą petycją), a także z udziałem przedstawicieli Związku POiD, w celu kompleksowego omówienia tematu i przygotowania harmonogramu dalszych działań w przedmiotowej sprawie.

Z wyrazami szacunku,

